

Vilniaus universitetas
Duomenų mokslo ir skaitmeninių
technologijų institutas
LIETUVA

DOKTORANTŪROS PUSMEČIO ATASKAITA

2021 m. spalio mėn. 1 d. – 2022 m. kovo mėn. 22 d.

INFORMATIKOS STUDIJŲ PROGRAMOS

DOKTORANTĖ MARTA KARALIUTĖ

Disertacijos pavadinimas: Erdvės-laiko duomenų klasifikavimas naudojant diskriminantines funkcijas

Vadovas: prof. dr. Kęstutis Dučinskas

Konsultantas: prof. habil. dr. Gintautas Dzemyda

Doktorantūros laikotarpis: 2017 – 2022

Studijų metai: IV (2021/2022)

► **Tyrimo objektas:**

Erdvės-laiko duomenų generatyvinio prižiūravimo klasifikavimo metodai

► **Tyrimo tikslas:**

Atlikti erdvės-laiko duomenų statistinį klasifikavimą naudojant diskriminavimo funkciją bei klasifikavimo klaidų tikimybes. Išvestų formulių pagrindu sukurti algoritmus ir juos pritaikyti realių duomenų analizei.

Tyrimo uždaviniai:

- ▶ Bajeso ir įterptinių Bajeso diskriminantinių funkcijų pritaikymas Erdvės-laiko Gausinių duomenų generatyvinio prižiūrimo klasifikavimo uždaviniuose.
- ▶ Siūlomų klasifikavimų procedūrų tyrimas ir palyginimas, panaudojant klasių žymių skirstinius.

Lentelė 1. Visų studijų planas ir jo vykdymo suvestinė

Studijų metai	Egzaminai		Dalyvavimas konferencijose		Publikacijos		
	Planas	Įvykdyta	Planas	Įvykdyta	Planas	Įvykdyta	Būklė
I (2017/2018)	2	2					
II (2018/2019)	2	2	1	2	1	0	
III (2019 10/2020 08) (2021 09/2021 09)			1		1	1	Publikuota
IV (2021/2022)					1 (skola iš II metų)	1	Įteikta
Iš viso:	4	4	2	2	2	2	

Lentelė 2. Ataskaitinių metų darbo planas ir jo įvykdymas

Publikacijos			
Planas	Įvykdyta	Būklė	Publikacijos tipas
Pattern Recognition Letters	Karaliutė, M.; Dučinskas, K. Supervised generative classification of areal spatio-temporal Gaussian data. 2022	Įteikta	<u>turi cituojamumo rodiklį</u> (impact factor) CA WoS duomenų bazėje

Lentelė 3. Visų mokslinių tyrimų ir disertacijos rengimo etapai (I)

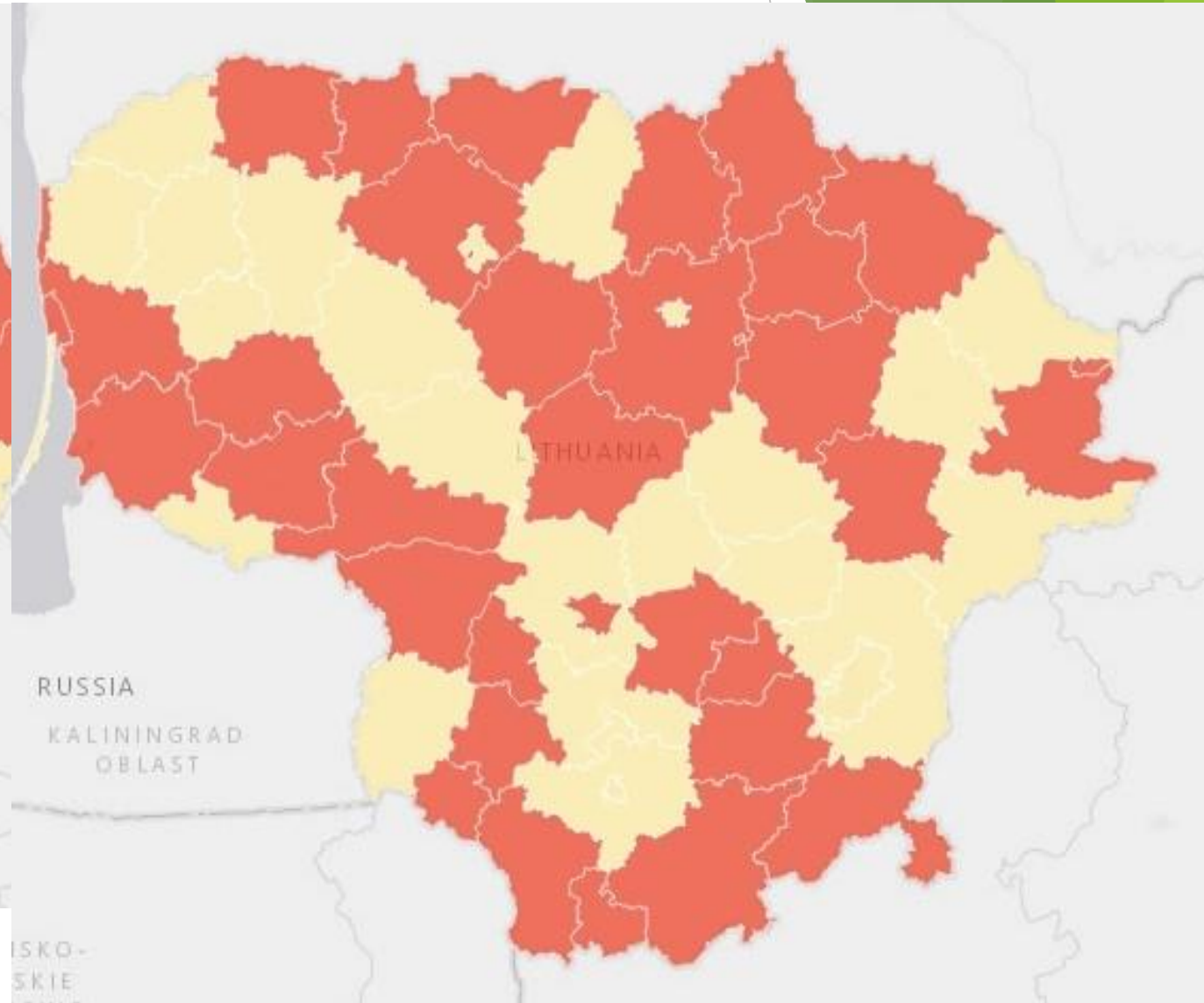
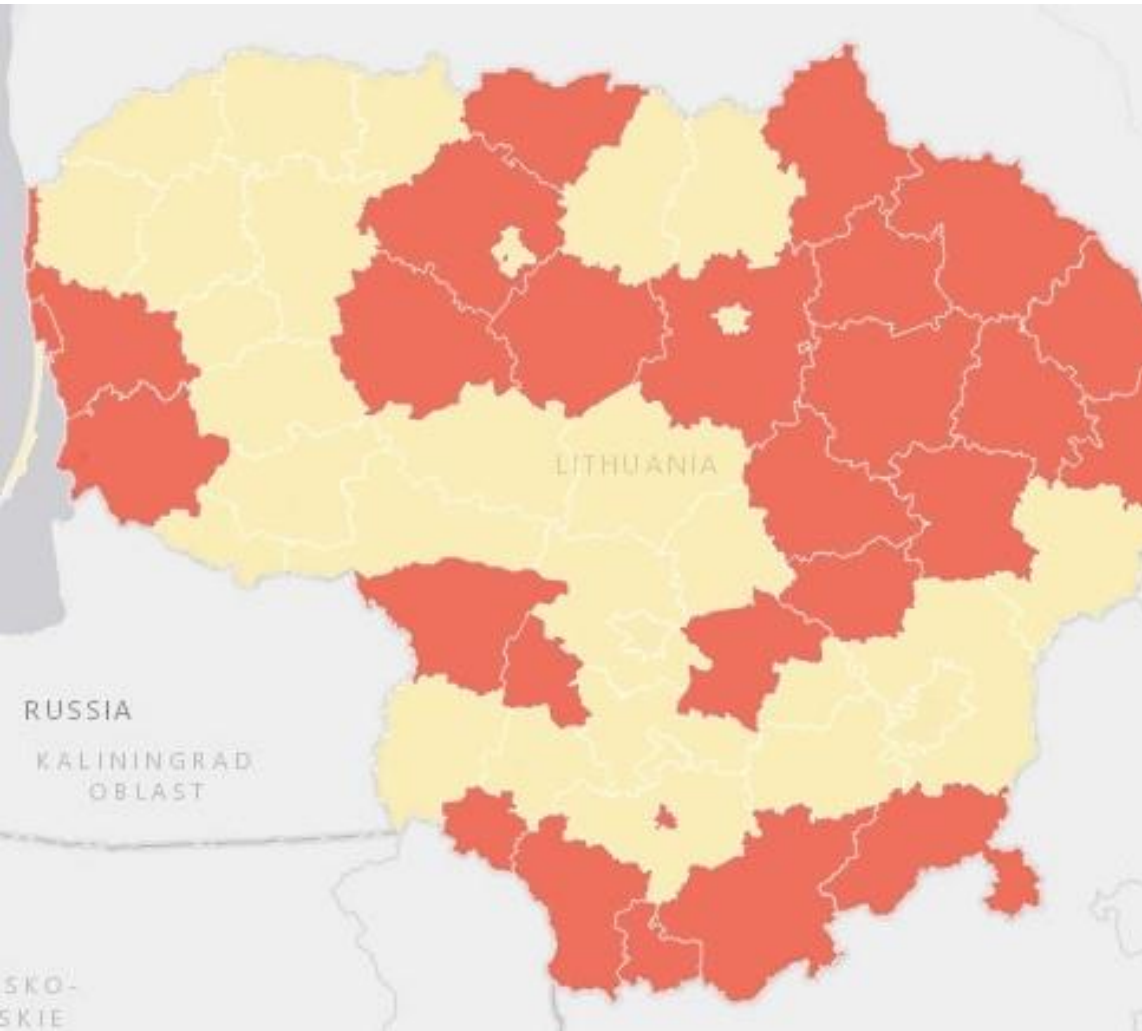
	Darbo pavadinimas	Atlikimo terminai	Pastabos
1.	Mokslinių tyrimų disertacijos tema apžvalga ir analizė (Lietuvoje ir užsienyje).	2017 m. spalio – 2018 m. balandis	Parengta mokslinės literatūros disertacijos tema apžvalga.
2.	Mokslinio tyrimo vykdymas: 2.1. Tyrimo metodikos sudarymas: 2.2. Teorinis tyrimas: 2.3. Empirinis tyrimas:	2017 m. spalio 2018 m. gegužė - 2019 m. rugsėjis 2019 m. spalio – 2020 m. rugsėjis	Vykdoma. Atlikta dalis teorinio tyrimo. Vykdoma. Vykdoma. Publikacija (generuotų duomenų klasifikavimo uždavinys).

Lentelė 3. Visų mokslinių tyrimų ir disertacijos rengimo etapai (II)

	Darbo pavadinimas	Atlikimo terminai	Pastabos
	2.4. Gautų duomenų analizė, apibendrinimas, išvadų parengimas.	2020 m. spalio – 2020 m. gruodis	Vykdoma. Pateiktas realių duomenų klasifikavimo uždavinys.
3.	Atskirų daktaro disertacijos dalių (tyrimo metodikos, rezultatų, ginamų teiginių, išvadų, ir kt.) parengimas:	2021 m. sausis – 2021 m. balandis	Planuojama 2022 m. balandis – 2022 m. rugpjūtis
4.	Daktaro disertacijos parengimas ir svarstymas padalinyje	2021 m. gegužė	Planuojama 2022 m. rugsėjis
5.	Daktaro disertacijos gynimas	2021 m. rugsėjis	

Gauti rezultatai

Nagrinėjamos šios erdvės-laiko kovariacinės struktūros:

Erdvės koreliacijos matrica $R = (I_n + \alpha H)^{-1}$,
kur $H = (h_{ij}: i, j = 1, \dots, n)$,

$$h_{ij} = \begin{cases} h_i = \sum_{j \in N_i} w_{ij}, & \text{kai } i = j \\ -w_{ij}, & \text{kai } s_i \in N_i \\ 0, & \text{kitais atvejais} \end{cases} .$$

Laiko kovariacijos matrica Σ skaičiuojama AR(1) modeliui.

Apriorinės tikimybės taške s_i laike $t = m + 1$ yra apibrėžiamos:

1. Laiko svertinis vidurkis (Temporal Weighted Moving Average (TWMA)):

$$\pi_{1t}(s_i, m + 1) = \frac{\sum_{t=1}^m y_i^t t}{(1 + m)m/2}.$$

2. Laiko ir erdvės svertinis vidurkis (Spatial Temporal Weighted Moving Average (STWMA)):

$$\pi_{1ts}(s_i, m + 1) = \frac{\sum_{t=1}^m y_i^t t + \sum_{j:s_j \in N_i} \sum_{t=1}^m y_j^t t}{(1 + m)m/2 (1 + |N_i|)}$$

3. Laiko ir erdvės nesvertinis vidurkis (Spatial Temporal Unweighted Average (STUA)):

$$\pi_{1s}(s_i, m + 1) = \frac{\sum_{t=1}^m (y_i^t + \sum_{j:s_j \in N_i} y_j^t)}{m(1 + |N_i|)}.$$

4. Globalaus Morano I (Global Moran's I) atveju:

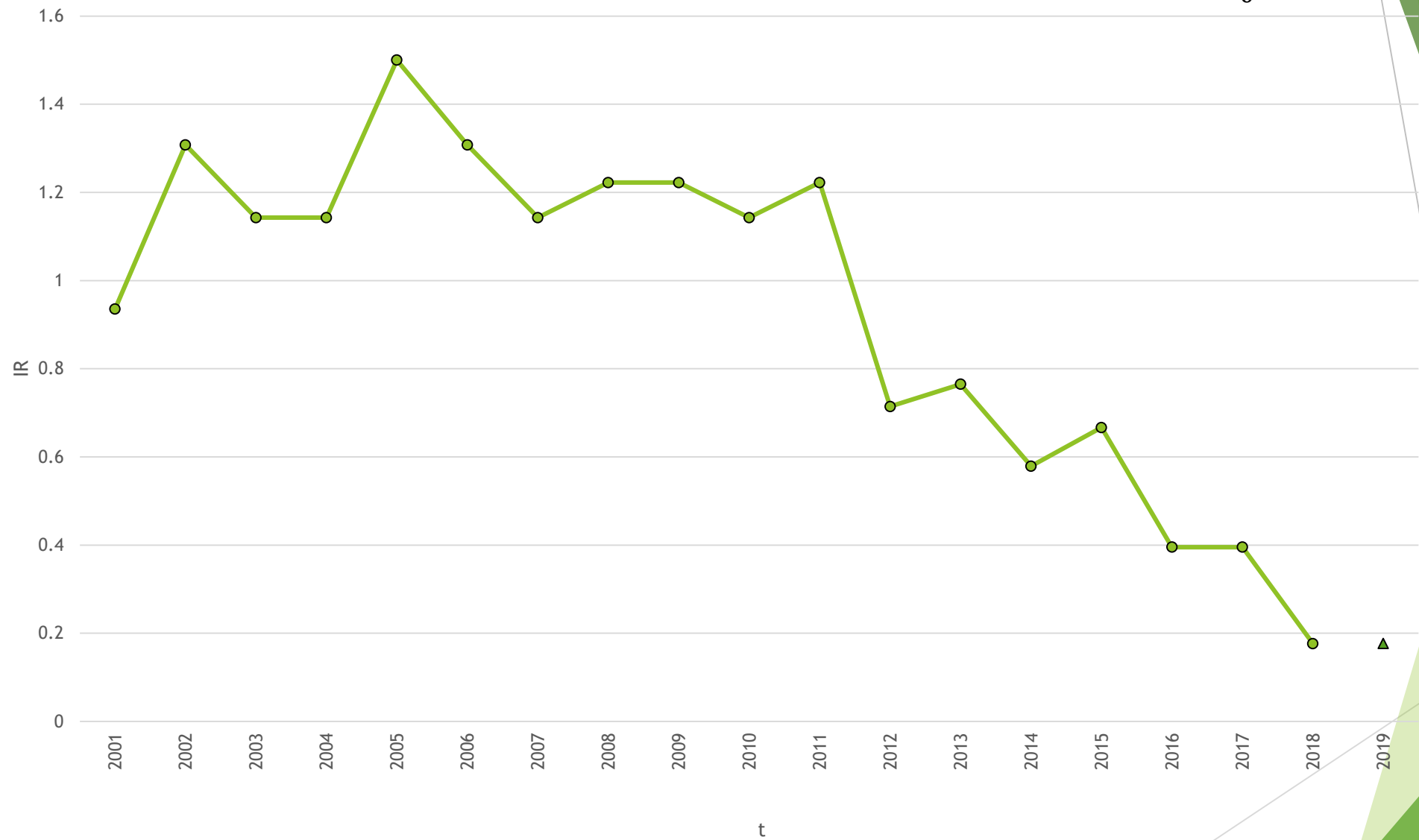
$$\pi_{1M}(s_i, m + 1) = \frac{1}{1 + \exp(-I(m)y_i^*(m))}$$

5. Geary's C atveju:

$$\pi_{1C}(s_i, m + 1) = \frac{1}{1 + \exp(-C(m)y_i^*(m))}$$

kur $y_i^*(t) = 2y_i(t) - 1$.

$$IR_t = \frac{n_1^t}{n_0^t}$$

	TWMA	STWMA	STUA	Moran's I	Geary's C
ACC	0.66666667	0.78333333	0.68333333	0.76666667	0.76666667
AUC	0.7124183	0.7810458	0.72222222	0.7254902	0.6797386

Išvados

1. Ištirta Bajeso taisyklė Gauso erdvės-laiko klasifikavimo uždaviniui esant separabilaus kovariacijų modeliui.
2. Palyginus ACC skirtingoms apriorinėms tikimybėms nustatomas pranašumas laiko ir erdvės atžvilgiu.

Kito pusmečio darbo planas

- ▶ Atskirų disertacijos dalių parengimas.

Ačiū už dėmesį